

ACADÈMIA DE JURISPRUDÈNCIA I LEGISLACIÓ DE CATALUNYA

VILASECA, HOME I ACADÈMIC*

per

ROBERT FOLLIA I CAMPS

El 13 d'abril d'enguany, diada del Dijous Sant, moria En Josep Maria Vilaseca i Marcet. El gran nombre de personalitats del món intel·lectual, cívic, eclesiàstic i polític que assistiren tant al seu enterrament com sobretot al seu funeral, palesen clarament la seva categoria i l'arrelament que tenia en la societat civil catalana.

Han estat també vàries les necrològiques que s'han publicat en els diferents diaris i també diversos els records oficials que se li han fet. Voldria jo només, com a reconeixement a la seva persona i prova del meu afecte, sistematitzar aquí algunes facetes de la seva rica personalitat que, totes juntes, la dibuixaran millor.

En primer lloc, un breu currículum.

Neix a Barcelona de família benestant l'any 1919.

Estudia el Batxillerat al Col·legi de Jesuïtes.

Fa la carrera de Dret a la Universitat de Barcelona, acabant-la amb brillants notes l'any 1942. L'any següent, el 1943, aprova les oposicions a Advocat de l'Estat amb el número 2.

Poc després, el 1946, obté el Doctorat en Dret per la Universitat de Madrid, amb Premi Extraordinari, publicant-se la seva tesi «La banca central y el Estado» l'any 1947.

Exerceix el seu càrrec fins a l'any 1968, en què demana l'excedència, dedicant-se des de llavors a l'exercici professional. I és a partir d'aquesta data que se'ns mostra tota la rica personalitat d'en Vilaseca en el seu triple aspecte de jurista, que inclou la seva participació directa en el Col·legi d'Advocats, política, que potser millor podríem dir ciutadana, i acadèmica.

Però, abans de tot, s'ha de fer referència a la profunda religiositat d'en Josep Maria Vilaseca, com a saba que es transmet a totes les seves activitats. Religiositat que, com s'ha dit a la premsa, es va enfortir sota la doctrina Ignasiana amb el Pare Vergés i que es va tenyir de més comprensió i catalanisme sota la influència benedictina.

---

* Necrològica pronunciada pel Secretari de l'Acadèmia, a la sessió de 9 de maig de 1995.

L'Abat que fou de Montserrat Cassià Maria Just ens deia, el dia del seu funeral, que la religiositat de persones com Vilaseca enfortien més la seva fe que els estudis teològics.

La presència del Bisbe Auxiliar de Barcelona, de l'Abat actual de Montserrat i del seu citat antecessor, del Provincial dels Jesuïtes i de nombrosos clergues, al seu enterrament i funeral, proven com dit catolicisme era apreciat.

I després d'aquesta visió general estudiarem els tres citats aspectes.

I. VILASECA, JURISTA

Vilaseca era un gran jurista, el seu bufet dedicat fonamentalment a les persones jurídiques i més especialment a les fundacions, era de gran categoria i segurament el primer en aquest darrer aspecte.

Aquesta seva activitat de jurista la demostrava no sols en el despatx, sinó en un gran nombre de publicacions. A l'índex de la Revista Jurídica de Catalunya recentment publicat que comprèn de 1971 a 1994, s'hi troben tretze articles seus. El seu darrer escrit el va llegir la seva filla el dia 4 de maig a la celebració del Centenari de la Revista Jurídica de Catalunya.

Publicà també en altres revistes com la de Dret Mercantil, i la de Derecho Financiero y Hacienda Pública.

Tingué igualment una gran participació en les tasques del Col·legi d'Advocats, del qual fou Diputat Segon de la Junta de Govern des del 69 al 73. En aquests mateixos anys organitzà i presidí la Comissió de Cultura, i de fet des d'aquests anys, i de dret des de l'any 1983 fins a la seva mort, va ser Director de la Revista Jurídica de Catalunya. Aquest càrrec era un dels que més apreciava i al que dedicava moltes hores. El Degà Gay ens recordava a «La Vanguardia» que en posar aquest càrrec a la seva disposició i confirmar-lo, li contestà: «Gràcies Degà, m'agradaria arribar com a Director fins a l'organització i celebració del Centenari de la Revista l'any 1995.» Va poder realment organitzar aquests actes, àdhuc firmar totes les cartes d'invitació, moltes de les quals es reberen després de la seva mort. Per això, l'acte de celebració el 4 de maig va ser pròpiament un homenatge a ell.

Com a President de la Comissió de Cultura, organitzà el segon Congrés Jurídic Català. El Degà Gispert, en el dia de la seva inauguració, va subratllar «l'esforç constant i el mèrit extraordinari» d'en Vilaseca en l'organització del mateix.

Tampoc no es pot oblidar la seva dedicació a l'ensenyament, després dels 60 anys, com a ajudant del company Acadèmic i avui Rector de la Pompeu Fabra, Enric Argullol, demostrant una vegada més la seva curiositat científica i les seves ànsies d'aprendre i d'ensenyar.

II. VILASECA, POLÍTIC I CIUTADÀ

Vilaseca era un home polític en el sentit més noble de la paraula: dedicació a la vida pública i ciutadana. En aquest sentit, cal recordar el títol de la seva tesi abans citada. El fet que fes oposicions a la carrera que en podríem dir més política d'aquell moment, l'Advocacia de l'Estat, ens ho palesa. I encara més el fet que abandonés aquest càrrec perquè les seves conviccions polítiques no s'avenien amb el que estava fent i s'apuntés en el partit diem-ne més obert d'aquell moment, la Izquierda Democrático Cristiana de Jiménez Fernández.

I, de manera especial, també tinguem en compte que el discurs d'entrada a la nostra Acadèmia prengué el títol prou suggestiu de «Descentralització i Finances Públiques». Discurs que motivà que el Doctor Josep Maria Pi Sunyer en la resposta digués, amb la seva ironia típica, que el Sr. Vilaseca «creu que el socialisme és el únic camí que porta a la justícia, després del manifest fracàs de les realitzacions polítiques inspirades en la Revolució Francesa».

Però jo no m'atreviria a posar cap etiqueta política a Josep Maria Vilaseca. La seva política i la seva actitud eren fonamentalment la defensa de les llibertats ciutadanes i l'organització d'alguna manera de Catalunya. Per això, la seva activitat política es manifesta principalment quan Catalunya assoleix la seva Autonomia. Així podem remarcar les següents fites:

Fou membre de la Comissió Mixta de Valoracions i Transferències a la Generalitat en les seves tres etapes (Comissió Mixta Estat-Generalitat preestatutària 1977-80, Comissió Mixta de Valoracions Estat-Generalitat 1980-84 i Comissió Mixta de Transferències Estat-Generalitat 1980-85).

Creada també la Comissió Jurídica Assessora, el 1979, en fou anomenat membre des de la seva fundació. Ben aviat ocupà la Presidència de fet, atesa la malaltia del seu President don Ramon Faus, i l'any 1986 és nomenat ja President efectiu i membre de la Comissió Permanent, restant en aquests càrrecs fins al dia de la seva mort.

Fou també el primer Director de l'Institut d'Estudis Autònoms, quan es creà l'any 1985. I podem afirmar que l'organització del mateix és obra totalment seva.

Ha estat també llarg temps membre de l'Institut d'Estudis Catalans.

I ha estat, en tot moment, assessor de varis parlamentaris i de tots els Consellers de Justícia.

I en un àmbit de tipus més d'activitat ciutadana, fou Advocat, accionista segurament important amb caràcter més o menys fiduciari i després President de «El Correo Catalán», quan Jordi Pujol es dedicà plenament a la política.

Formà part també del Consell de Redacció de «Cuadernos para el Diálogo», dels quals fou l'home fort de Catalunya.

Fou President del grup de juristes catalans al moviment internacional de juristes de Pax Romana.

Fou Assessor del Consell d'Administració de la Caixa d'Estalvis de la Sagrada Família.

Ha format part de la Fundació Justícia i Pau, dels Patronats de les Fundacions Pau Casals i Raimon Noguera.

Creà i dotà, amb la seva esposa, la Fundació Jaume Bofill de tan rica trajectòria cultural a Barcelona.

Tingué activitat directíssima en la creació del Consorci del Teatre del Liceu, quan estava en una època de gran precarietat. Més tard, m'ajudà a elaborar i contestà el meu discurs de recepció a l'Acadèmia sobre aquesta entitat tan catalana, i últimament tots dos hem treballat fortament en l'organització de l'actual Fundació i en la cessió del solar al Consorci.

III. VILASECA, ACADEMIC

Ingressà el 28 de maig de 1965, ocupant el setial Ramon Llàtzer de Dou.

Fou proposat en un primer moment en una carta del Bisbe, avui Cardenal, Jubany, de la qual es donà compte en la sessió del 14 de maig. Consta en l'acta d'aquesta sessió que tot seguit el proposaren formalment En Frederic Roda (aleshores President), Frederic Trias de Bes i Octavi Saltor, essent elegit com s'ha dit el 28 de maig.

El 18 de juny se li donà la benvinguda i he comprovat que va assistir a totes les sessions de l'any i, per cert, a la primera sessió ja consta entre els que van participar activament després d'una comunicació d'en Raimon Noguera.

N'ha estat Sots-President i, més tard Censor i, com tots vostès saben se li oferí la Presidència en la darrera renovació.

El seu discurs de recepció tingué lloc el 5 de maig de 1985 i versà, com hem dit, sobre el tema «Descentralització i Finances Públiques».

En aquest discurs féu palesa la necessitat que a l'Acadèmia hi hagués representants de les branques de Dret Públic, assenyalant que per aquest fet segurament se l'havia elegit. Defensà la tesi que per aconseguir la llibertat humana s'han d'estructurar organismes públics en forma ordenada d'una sèrie d'esglaons successius entre l'individu i el poder suprem de l'Estat. Es referia als organismes públics intermedis que van des del Municipi fins a la regió o la nació en els Estats federals. Aquests organismes intermedis són un instrument per la defensa de la llibertat de la persona enfront a l'omnipotència de l'Estat modern, i el que cal és organitzar les finances pròpies d'aquests organismes intermedis, és a dir, de les entitats públiques no estatals.

He resseguit les actes de l'Acadèmia i he pogut veure l'activitat d'En Josep Maria Vilaseca en gran multitud de les mateixes.

Sense ànim d'ésser exhaustiu, voldria assenyalar les fites més importants dels darrers anys.

Així el 1978-79, va intervenir i redactar definitivament el text dels Estatuts de l'Acadèmia. Estatuts que va tornar a redactar l'any 1986, que són els actuals publicats en el Diari Oficial de la Generalitat de 20 de juny de 1988.

L'any 78, va presidir la Comissió encarregada de l'estudi de la futura Administració Local de Catalunya, que es publicà a la Revista Jurídica el mes de novembre.

El curs 82-83, en nom de l'Acadèmia participà en les Jornades sobre l'Administració de Justícia a Catalunya parlant de les «Competències de Catalunya en matèria d'Administració de Justícia».

En el curs 1983-84, contestà el discurs d'ingrés de Felip Tallada sobre la possibilitat i conveniència d'una Llei d'Aigües a Catalunya, i el mateix any formà part d'una Comissió de l'Acadèmia per elaborar un informe sobre la reforma de la Compilació, concretament sobre eventuais temes de constitucionalitat.

En els anys 84-85 i 86-87, va intervenir molt directament en els dictàmens que l'Acadèmia envià a la Generalitat sobre la successió intestada i la legítima.

L'any 88-89, formà part d'una Comissió per redactar una ponència sobre la situació bàsica del dret d'obligacions.

En el curs 89-90, contestà el meu discurs d'ingrés sobre el Liceu de Barcelona i pronuncià també la necrològica d'en Raimon Noguera.

El 1990-91, presentà una comunicació publicada a la Revista Jurídica de Catalunya sobre les fundacions públiques i privades.

El 91-92 presentà també una comunicació amb el Sr. Rebés sobre el projecte de Llei de Règim Jurídic de les Administracions Públiques, que formà part d'un informe demanat a l'Acadèmia per la Generalitat, i encara, el curs 1993-94, fou el redactor d'un informe sobre la conveniència d'una Llei d'Acadèmies que el Conseller de Justícia havia demanat a la nostra Acadèmia de Jurisprudència.

Com veieu, la seva intervenció a l'Acadèmia fou constant. Però potser més que aquestes intervencions diguem de gros calibre és més interessant assenyalar que era un assidu assistent a les seves sessions, excusant-se sempre les rares vegades que no hi assistia, intervenint en totes les seves discussions, posant-hi sempre un punt interessant. Estava preocupat també sempre per l'entrada de nous Acadèmics, era diem un Acadèmic de cap a peus.

I amb això deuria acabar la meva intervenció, però crec que hi falta una visió total després d'aquesta anàlisi i per això prendré les paraules d'en Josep Maria Vallés que figuren en «La Vanguardia» del 15 d'abril.

Era un veritable privilegi per la societat civil catalana, i no sols per la seva obra, sinó també pel seu tarannà i actitud moral. Conservava sempre la seva independència de criteri. Treballà amb molts i per això féu molts amics.

Era auster i sobri. Fortes les conviccions, però capaç de negociar i transigir. Obert a les propostes de canvi i renovació. Ric en generositat i amistat. Home de fe amb sentiment de família, però sense esperit tancat tribal. FOU UN HOME JUST EN TERMES BÍBLICS.